

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 27. Orani-. Christus tristitiâ absorptus recurrens ad orationem, docet nos illam mœroris & tristitiæ esse remedium, quo sibi Daudid & Iob subsidio fuerunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

In. 11.
Lnc.
V.
Simili-
tudo.

D. Ambr. declarat hoc domestica similitudine. Laborat grauioribus oppressus malis princeps illuillissimus cui humores corrupti vitæ periculum indicant: vt autem omnes expellantur, potio requiritur medica robustior, quam pręhabito maturo consilio cubicularis medici in talem diem illi præscripserunt. Prę die illius diei occupatur princeps in succendis apozematibus præparatiuis, semper de purgatione sua miscet colloquia & milles illam videtur desiderare, atque mambus habere hauriendam ipse postulat. Illam, vtget suam perpendens in illa salutem: verum dum illi matutino tempore defertur epotanda, manum extendit vasculum arrepturus, & ecce coliquiritidis, diagei, rebarbari nidre, aliorumque ingredientium amariorum, & nauseam prouocantium occurrunt, ex quo stomachus prouocatur, natura commouetur, tantoque horrore & nauſeā fastidit, vt brachium retrahat, sese abscondat, illi corpus alretret, intima eius viscera moueantur, capilli deniq; affurgere videntur, atque heu medici doctores an aliud iuuicini impossibile est remedium? hanc manu mirram purgationem, numquid tu ille qui eam effragitabas tu ille qui tantopere agere ferebas dilationem? Sic est, potio eiusdem solum odor adeo ipsi grauis est nature, vt velim nolim me subducam, & attendam num modus aliquis superſit illas euitandi.

VI.
Applica-
tur Chri-
sto.

Iſai. 53. 4.

Ibidem 6.

Iſ. 47. 4.

Hebr. 1. 3.

O princeps illuillissime primogenite æternitatis Chriſte diſcretissime. Princeps hic infirmatur non propria quidem infirmitate, sed quia nostras assumpſit tolerandas. *Languior nos ipse tulit, &c.* Heu quot malis affligitur, non suis sed nostris: equidem *posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum*, idque tam grauiiter vt merito dicat cum Dauide. *Repleta est malis anima mea.* Hæc omnia expellenda sunt purgatione mortis suæ, quam præhabito consilio medicus ille cœlestis Pater suus æternus illi præscripsit hauriendam. *Purgationem peccatorum faciens.* Vt autem infirmitas illa malaque tanta erant, opus fuit purgatione fortissima & amarissima. Placuit principi huic vt talis illi decerneretur, & ipse præfens fuit æterni illi concilio, in quo decreta fuit, illamque ab instanti suæ conceptionis in visceribus Virginiis purissimæ suæ matris acceptauit. Tringenta tribus annis apozemata sumptit, quæ fuisse dicimus pœnas, ieiunia, vigilias, labores, & persecuciones, quæ omnia toto illo illo tempore perpessus est. Valde mane & tempore cepit illa haurire, cum vix natus fugere deberet Herodis cœuitiam, a quo ad necem quere-

batur. Septennio vixit exortis in Ægypto, modo illum lapidare, modo capere, modo vt blasphemum calomniari satagebant.

Quoties Princeps hic testatus est orate se, diem huius purgationis elucere? Paulo antequam hora immineret, imò cum iam adesset, eam diutius differri non sultionem, lodam exortant dicens illi: *quod facis fac exini.* Velut ille qui instanti hora purgationis famulum insillig, vt illam adferat sibi cœtinuò. Nihilominus tunc cum præfens adesset, iamque vasculum capere proponit & calicem bibere amarissimum, occurrit illi odor paruarum vt multitudine sua grauitas molestissimarum, sentitque cruciatuum odorem amarissimum vt enim probat D. Thom. 2. 2. q. 1. inquam potio medica tot confecta est amaris ingredientibus atque calix ille Dominice Passionis: cuius horrore natura conuulsa humana, turbatur ipse & auertitur, retrahitque brachium: & quasi qui eius sentiat amaritudinem ad medicum conuertitur cœlestem supplicans, vt remedium illud adeo amaram transeat & aliud sumatur. *Pater omnia tibi possibilia sunt, si vis transfer calicem istum à me.* q. d. o expertissime medicus, non constringitur, nec concluditur infinita tua sapientia vnicuius salutis humanae remedio, imò potius alta multa vales ordinare, eaque tanta quanta laborat, ut omnipotentia tuæ aromatica officina vnicuique tantum præstat sanandi medicinam, sumatque alia qualibet, & hæc tranſat, nec ego illum sumptero. *Tranſeat à me calix iste.*

§. 27. Orati. Chriſtus tristitia absorptus reuertens ad orationem, docet nos illam mortis & tristitia esse remedium, quo sibi David & Iob subsidio fuerunt.

Hanc Chriſtus orationem vitandis peſſe cit circumstantiis, qualis nostræ continebant instructioni: quando puidem hæc omnia ad nostrum dirigebat & remedium & eruditionem, & optime quadrat hic D. Augustini p. d. regula. *Sic se exhibuit peccatorem, vt munitur peccatorem, se nostrum esse Doctorem.* In omnibus nobis fuit in magister, atq; in omnibus virtutum actibus nos in se ipso Doctorem instruit: qualiter illos excruciamus: suadebat autem ratio vt singulariter nos erudiret in actibus orationis: vt enim eleganter dixit D. Chryſost. medicina est efficacia p. Calma, quæ vt suum sortiatue effectum, necesse est facium est scire modum illam applicandi. *Ep.*

in illis
 1. 2.
 3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8.
 9.
 10.
 11.
 12.
 13.
 14.
 15.
 16.
 17.
 18.
 19.
 20.
 21.
 22.
 23.
 24.
 25.
 26.
 27.
 28.
 29.
 30.
 31.
 32.
 33.
 34.
 35.
 36.
 37.
 38.
 39.
 40.
 41.
 42.
 43.
 44.
 45.
 46.
 47.
 48.
 49.
 50.
 51.
 52.
 53.
 54.
 55.
 56.
 57.
 58.
 59.
 60.
 61.
 62.
 63.
 64.
 65.
 66.
 67.
 68.
 69.
 70.
 71.
 72.
 73.
 74.
 75.
 76.
 77.
 78.
 79.
 80.
 81.
 82.
 83.
 84.
 85.
 86.
 87.
 88.
 89.
 90.
 91.
 92.
 93.
 94.
 95.
 96.
 97.
 98.
 99.
 100.

tantur. Sic curris ut comprehendatis. Mentium 1. Cor. 9.
 aciem defigere in tam multos infirmos pueros, 24.
 tot senio languentes quos ætas videbatur lon-
 gior consumpsisse qui cœlesti fortitudine Rege
 vicerunt potentissimos, quorum animus in ma-
 ximè molellis exultabat aduersitatibus: tam in-
 numeras teneraque puellas intueri, quibus nul-
 lum erat chorearum sellum iocundius, quàm dum
 tormentis exanimabantur acerbioribus, eò vide-
 bantur alacriores: ex quibus vox illa prodit ad
 certamen te provocans, quam de se refert D.
 Augustinus. Tu non potes quod illi & illa? An
 vero isti & illa in semetipsis possunt, ac non in
 Domino Deo suo, &c.
 Hoc egregiè vltus est remedio magnus ille
 orator David: de se is testatur quod die qua-
 dam prægrandi torqueretur melancholiâ & tri-
 stitiâ ita profunda, ut aliud non posset quàm
 lacrymari. Ratio huius erat infidelium arro-
 gantia, & non ferendæ contra Deum crudelitate
 blasphemiz: hoc etenim si quid aliud, Sanctos
 contristat & affligit. *Euerunt mihi lacrymæ* Ps. 41.
mea panes die ac nocte, dum dicitur mihi quoti-
die, ubi est Deus tuus? Perpetua erat contra
 Deum Israel infidelium blasphemiz, impro-
 perabant etenim Deum Israel sicutum esse &
 ementitum, quem nec videbant, nec ipse appa-
 rebat, vnde nec aliquid poterat ad populi sui
 protectorem præstare defensionem. Torquebant hæc
 Dei seruos amariùs, sicut piissimum regem E-
 zechiam conuicia quæ toto audiente populo
 sacrilegus euomebat Rabisces explorens popu-
 lum. *Hebræorum. Non tribuat vobis fiduciam* 4. Reg. 18.
Ezechiâs super Dominum dicens: aruens liberabit 30.
me Dominus. &c. Hæc audiens Rex Sanctissi-
 mus scidit vestimenta sua, cilicium assumpsit,
 totumque se dedit lacrymis & singultibus.
 Hic erat ille dolor qui Prophetas urgebat ne
 tantas patienter ferrent contumelias: vnde sic in-
 dignatus fremit Propheta Ioel. *Quare dicunt*
in populo: ubi est Deus eorum? Nam leuiori tri-
 stitiâ languens vates Michas civitatem arguens
 iherusalem sic ait. *Inimica mea dicit, ubi est Deus*
tuus? His omnibus hoc acerbis tulit rex Da-
 uid. Sic ut tamâ inde tristitiâ grauaretur quæ
 vitam illi adimeret, & lacrymis consumeret,
 memoria repetens illa verba sibi in faciem ob-
 iecta & auditu molellissima: Hoc insinuat ad-
 iungens. *Hæc recordatus sum, & effudi in me*
animam meam. Legit D. August. *hæc meditatus*
sum, Symmachus vertit. Hæc agitans animo Hæc
adeo molella & fastidiosa meditatatus, effudi in
in animam meam.

D. Avg.
L. 8. conf.
c. 11. l. 1.

Ps. 41.

4. Reg. 18.

30.

Isa. 38. 18.

Ioel. 2. 17.

Mich. 7. 20.

Ps. 41. 10.

69 Difficilia sunt verba hæc, porro ex opinione D. Basilij & D. Hieron. David illis pœnam in-
 dicat acerbissimam, & tristitiam quæ cor suum
 gravabat profundissimam. Vnde nonnulli dicunt
 quod indicare voluerit: anima mea in me con-
 sumpta est eam per oculos effundentes sumptâ
 metaphorâ sublimatioris quod vi caloris in se
 consumit herbas & flores per tubum illos distil-
 lando: Illa phrasi dixit Anno matris Samuelis
 piissima Sacerdoti Heli suam illi declarans ani-
 mi mortitiam lacrymarum effusione. *Effudi
 animam meam*, &c. *Ex multitudine doloris &
 merorū mei locuta sum.* Alij interpretantur illum
 intinrare quod consideratio eorum quæ adeo mo-
 lesta erant, tantam illi molestim intulisset, ut
 anima sua pateretur inde deliquium, ipse vero in
 se viribus destitueretur exanimis. Hæc formula
 loquendi vltus est Iob patientiæ & miseriæ spe-
 ctaculum, dum pœnas suas expendit amarissi-
 mas. *Nunc autem in memetipso mare fecit anima
 mea*, & possidet me dies afflictionis. Legunt Se-
 pentuaginta. *In me memetipso effunditur anima mea*,
 q. d. vita mihi finitur, & in me ipso eiusdem de-
 fectum experior. Idem Davidi contingit: vita
 (inquit) mihi consumitur & priores vires euer-
 titur. Quod igitur Propheta sumpsi reme-
 dium? Orationem. *Transibis in locum tabernaculi
 admirabilis usque ad domum Dei: In voce exulta-
 gionis & confessionis, sonus epulantis.* In Hebræo
 legitur præteritum imperfectum: *Transibam*,
 Transitum faciebam mirabilem, prætergrede-
 bar, cunctaque terrena postponebam. cogitatio-
 nem meam super oculos exaltabam, sedemq; mihi
 hiebam in domo Dei & tabernaculo illo admi-
 rabili si meroris mei & tristitiæ remedium sit
 visum extendere, ad meæ tristitiæ levamen in-
 tellectus mei aciem altius extuli celesti illa
 considerando palatia, in quibus nihil nisi gau-
 dium alacritas, iubilum, cantus, laudes, coniu-
 via, voluptates: nec aliud auditur sonus quam
 lætæ coniuantium.

f. Reg. 1.

25.

I. I.

Davidis

verba de

alarantur.

Zob 30. 16

f. 67. 4

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

Isa 30. 29

na, nulla sunt lacrymæ, nihil est, quod lacrimis,
 quod dolorem, quod illam inferat afflictionem.
 Hæc contēplatus animæ meæ locutus sum: ani-
 ma, quid te contristat varij mulsolorum terro-
 rum successus? Quid tibi refert quatenus in ea sunt
 tibi defeceret? Cras hæc omnia meroris occasio-
 nes, exspirabunt: non enim ea te creavit Deus in-
 tentione ut sedem huc figas prospectam, hinc oc-
 cedas fructu positurus patientiæ, quam spes tibi
 stabilivit. *Quia restus est anima mea*, & quæ
 conturbat me: *Spera in Deo*, &c.

Hæc quoties hoc tibi contingit, ut inpeni-
 niam expensus ab alio tibi illatur, & contumeliam
 qua te proximus inhonoravit, idcirco
 opum, aut alicuius tibi ebarrissimæ, vel valerodis-
 nis, te nimium affligas. Hæc animo-revolvent
 tristitia grauat mortalitatem tibi vitam terminant
 videatur: huic aptum à D. Iacobo remedium al-
 signatur Oratione. *Tristitiam qui in vobis erit*. Co-
 gitatum tuum mentemque cum Davide sursum
 attolle, cuncta hæc terrena transgrede, omnia
 possessione, atque ad Dei domum eiusque admi-
 rabilem transtula tabernaculum, & sanctos illos in-
 tuere & gloriosos, perpende quod fecit tu, imò plu-
 ra quam tu, & minori de causa colicant, quod-
 que tandem finem eorum accipietur aduerti-
 tes, & modo gaudent atque in eternum gloria
 gaudebunt ætitem. Recessus illos ingredere cele-
 stes, tibi que persuade Deum tibi præsentem esse
 qui totum gubernat mundum, ut nec possit de-
 cidat nec arboris folium in terram sine eius aut
 dispositione aut permissione: & quæcumque tibi
 gratia proveniunt: congruum sit celerum quo-
 rum purgatorium, vel ut tibi aperiantur oculi
 quatenus illa cognoscas, vel ad non exigent mer-
 ritorum tuorum incrementum. *Transgrede de-
 rator illos omite discus sus, Transibam*. Ut quid
 me talis exceptit iniuriusus? Quid agam ærem
 inops? Quomodo saluus impon. viam placet?
 Qualiter vxore viduus dexan? erat etenim hæc
 domus meæ moderatiz: Quo fruat solatio mor-
 riente mihi filio, hic namque erat omne mihi
 solatium.

Hoc fuit etiam remedium quo Iob labores
 suos solatus est aliis intolerabiles, quibus præter
 omnem modum exercebatur, etenim amissis de-
 direptis opibus, domo subuersa, prole contrita,
 filiisque mortuis, pœnarum & tormentorum
 vallatus exercitu hoc sumpsit sibi remedium.
*Tunc surrexit Iob & scdit vestimenta sua, & cap-
 se cepit terrens in terram adoravit & dixit*.
*Nudus egrediens sum de utero matris meæ, &c. Do-
 minus dedit, Dominus auulit, sicut Dominus pla-*

quod in factum est: si nomen Domini benedictum. Has omnes sedulo perpendas actiones: viti namque sunt, quem Deus singulari consilio tibi statuit in exemplum. *Vi posteris habeatur exemplum parentis* Primò: surrexit Iob invidiam ostendens constantiam animique robur insuperabile, quem non tante poterunt prosternere calamitates: ubi agere demeruerunt illae quibus peccatores in Aethiopia perierunt: quinimo illis superior velut aera supererat: sic enim adiecit Spiritus S. de Gen. 17: illa facies mentionem. *Multiplicata sunt aquae, & elevarunt arcum in sublime*: Sanctos etenim non demerunt aduersitates, sed potius spem eorum animamque sursum attollunt, vt alias dicitur.

La Mer. Surrexit (ait D. Greg.) vt ostenderet se minime victum cedere calamitatibus nec vultum vt recedens faceret milites, auertere, sed frontem. *III.* opponens, proet ducem ducet animosum. *Sedere enim quis scitis est, assurgere deestitit.* Quisimò: sicut sua dicitur vestimenta, vt Origenes interpretatur: quia mox erat Syris et uelutur sine in arenam descendenti, primo vestes suas dilacerat, quod indicare videtur Apostolus: *Omni qui in agere contendit ab omnibus se abstinere.* Huc obicitur D. Nilus dicens. *Non nisi nudos in stadium lex caritatis deducit.* Ex quo teguntur hanc elicit D. Greg. *Qui ad fidei agone vtuntur lacrimis contra malignos Spiritus summos: nihil autem maligni Spiritus proprii in hoc mundo possident.* Nuda ergo eum nudis luctari debemus: nam si quitus quisquam cum exudo luctetur, etiam ad terram deussit, quia habet vnde tenetur. *Qui ergo ad certamen contra diabolum properat, vestimenta abiciat ne succumbat.*

IV. Hoc vt congruum dictum approbo, sed etiam opior hac corporis actione significari à Spiritu sancto mentis actionem, quod scilicet in altum se extulit, oculos dirigens in Deum quod idem est ac si dicamus: orationi se dedit, & constat eo quod egit: nam *inso capite corruens in terram adorans.* 1) praeclaram orationem! 2) quam fructuosus usus est hoc medio & remedio! Quid est capillos sibi tondere capitis? Omittere quod in superficie proponitur, & dicunt aliqui, grauem eius indicat tristitiam sicut etià opponatur fuisse vestium: sopuram: etenim capitis tondere crines extremam praeferebat calamitatem, vnde praescindebant illos mancipis, de quo passim S. Scriptura. Orig. sustinet in signum hoc fuisse Iob alacritatis eo modo, quo genitoris equus exultans tympana tubasque bellicas clangentes intelligens. Confirmat aytem hoc ex

eo quod refertur de Ioseph: dum enim à vinculis absoluitur atque carceribus edocitur regi Pharaoni praesentandus & primariam regni eius dignitatem consecutus, illi prius crines absceduntur. *Edictum de carcere Ioseph rotoderant, vt Gen. 41. 14. velle mutata abulerunt ei.* Sanctis etenim tantò maioris est occasio gaudij, quanto Deus crudelioribus illos subicit aduersitatibus, & magis beneficij loco ac nomine de Iacob dicitur. *Certamen forte dicit illi vt vinceret.*

Porro D. Greg. altius eruit mysterium. *Quid Li 2. Mor?* *per capillos nisi defluens animi cogitationes accipimus? Quid per capus nisi id quod principale vniui cuiusque actioni est, mens ipsa signatur?* In hoc quod egit Iob in capite corporis, attende quid fecerit in capite animae. O quales enati sūt capilli, quando tu hatus accurrat Pastor insulsa denuntians. Domine mi, in tuis copis troerit Sabai & Palloribus interfectis asinarum, bouumq, armenta diriperunt, & quando hunc insectus est alius hac mollia nuntians: hoc Domine mi, Chaldaei camelos depradati sunt eorumque custodes interemerunt: & quando vix ille verba compleuerat, alius ingreditur deplorando. Domine mi, turbo vehemens tuum excertit palatium, & primò filios filiaque eius sub ruina courricos pelunt. Quam terribis cogitatio eius mouet turbata discussus? Quae sagittae cor illud acutae perfoderunt? Quam variis rationibus obiciebatur illi facinus Chaldaeorum, & non ferenda nequicia Sabaeorum? Quomodo graues illi mouit angustias vnicui temporis momento videre domum suam funditus euersam, mortuolque filios? Quid agis vix Sanctissimè? Tondeantur illi capilli terrenarum rationum, & cogitationum, quibus anima supra modum affligitur & mollia praefocatur: erigatur autem sursum in Deum hoc etenim est orare: Dei quae consideret magnitudinem, quòd Dominus sit supremus, postisque de creaturis omnibus pro libera sua dispoere voluntate, cuius etiam iudicia abyssus multa, quae sola debeant adoratione considerari. Hoc est: *Corruens in terram adorans*, corpore eadem in terram, animam extulit in caelum, ingressus tabernaculum illud potentiae Dei prorsus admirabile: vnde adorans illud ait. *Nudus ingressus sum, &c. Dominus dicit, Dominus abulit.* Non me Deus in mundo collocauit in eo permanurum, nec voluit me terrena haec vt boua magnificere: nam idcirco nudum me introduxit, nudumque de mundo reducet in sepulchrum: Eius sunt omnia quod disponit, hoc est quod fieri conuenit.

